

VVN Afleidingsinterventie 'Houd 'm heel' voor fietsers

Projectkaart voor opdrachtgevers



Dit project geeft invulling aan het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (thema: kwetsbare verkeersdeelnemers).

Bekijk het volledige projectaanbod voor opdrachtgevers op vvn.nl/gemeenten.

Meedoen
is makkelijk



Iedereen veilig over straat

VEILIG VERKEER

Nederland is een echt fietsland. We hebben gemiddeld 1,3 fietsen per inwoner. Ook bezit bijna iedereen een telefoon en wordt deze helaas regelmatig op de fiets gebruikt. Ongelukken als gevolg van telefoongebruik op de fiets nemen steeds meer toe. Des te belangrijker dat mensen hun focus houden op het verkeer en niet afgeleid worden door hun telefoon. Hiervoor heeft Veilig Verkeer Nederland (VVN) de VVN Afleidingsinterventie 'Houd 'm heel' voor fietsers ontwikkeld.

Het in de hand houden van een telefoon tijdens het fietsen is afleidend. Door het vertonen van dit gedrag brengen fietsers zichzelf en anderen in gevaar. Binnen de doelgroep volwassen fietsers (24-50 jaar) zien we het gebruik steeds meer toenemen, terwijl dit juist een onderbelichte groep is in bestaande campagnes en interventies die zich vooral focussen op jongeren. Deze doelgroep heeft bovendien een voorbeeldfunctie richting kinderen.

Doelgroep en doelstelling

De interventie richt zich op fietsers die tijdens het fietsen hun telefoon gebruiken, met name volwassenen tussen de 24 en 50 jaar, omdat we hier een stijgende trend zien in telefoongebruik op de fiets. In deze groep is telefoongebruik op de fiets vaak gewoontegedrag, bijvoorbeeld door notificaties, verveling of automatische reflexen om het scherm te checken. Daarnaast worden de risico's van telefoongebruik op de fiets onderschat en tegelijkertijd overschat men zichzelf. Ten slotte zien mensen andere fietsers de telefoon gebruiken. Dit geeft hen het beeld dat dit gedrag normaal en geaccepteerd is.

Van probleemgedrag naar gewenst gedrag

Aan de hand van deskresearch en met behulp van het VVN-gedragsveranderingsmodel is de VVN Afleidingsinterventie 'Houd 'm heel' ontwikkeld. De interventie is tot stand gekomen met behulp van de design-thinking-methodiek en is getest op effectiviteit op het gedrag.

Over de interventie 'Houd 'm heel'

De interventie 'Houd 'm heel' richt zich op het verminderen van telefoongebruik tijdens het fietsen. Naast het fietspad wordt een geluidskastje aan een paal bevestigd. Op het fietspad zelf wordt, door een gespecialiseerd bedrijf, een fietsveilige afbeelding aangebracht van een gebroken telefoonscherm met de boodschap: 'Houd 'm heel, fiets MONO'. Wanneer fietsers het geluidskastje passeren, horen zij het geluid van een vallende telefoon. Direct daarna fietsen zij over de afbeelding.

De interventie maakt de risico's van telefoongebruik op de fiets realistisch, persoonlijk en concreet. In plaats van focussen op ongevallen wordt een ander risico tastbaar gemaakt: je telefoon kan kapotvallen. Deze insteek is minder betuttelend dan het communiceren van verboden en boetes of doemscenario's. Dit vermindert ook mogelijke weerstand bij de doelgroep.

De combinatie van het auditieve en vervolgens visuele element trekt de aandacht. Het onverwachte geluid doorbreekt gewoontegedrag en zorgt voor een kort moment van alertheid (disrupt). Fietsers worden even uit hun (ongewenste) gewoonte-

gedrag gehaald en leggen daarna direct een associatie met dit risico van telefoongebruik op de fiets. Ook voor fietsers zonder telefoon in de hand is de interventie een reminder aan dit risico. De interventie is bewust kort, speels en niet moraliserend, zodat fietsers zelf de link leggen tussen hun gedrag en het mogelijke gevolg.

Organisatie en promotie

De interventie is in te zetten met of zonder geluidskastje. Het effect met kastje is groter, blijkt uit onze meting. In overleg wordt een geschikte locatie gezocht, die voldoet aan de randvoorwaarden om een optimaal resultaat te behalen. De sticker wordt in overleg geplaatst en verwijderd door een gespecialiseerd bedrijf om te garanderen dat fietsers veilig over de sticker kunnen rijden onder alle weersomstandigheden en het fietspad onbeschadigd blijft.

Evaluatie

In onze pilot stopte 36% van alle fietsers die hun telefoon gebruikten hun telefoon weg na het zien van de interventie. In combinatie met het geluidskastje stopte zelfs 67% van de fietsers hun telefoon weg. De interventie is in overleg uit te breiden met een effectmeting. De resultaten worden verwerkt in een rapportage voor de opdrachtgever.

Aan de slag

Deze gedragsinterventie inzetten? Of op een andere manier bijdragen aan de verkeersveiligheid van fietsers? We denken graag met je mee. Neem contact op met de contactpersoon in jouw regio via vvn.nl/contactpersonen of via onderstaande gegevens.

- **Regio Noord** (Groningen, Friesland, Drenthe)
steunpuntnoord@vvn.nl, 088 524 8900
- **Regio Oost** (Gelderland, Overijssel, Flevoland)
steunpuntoost@vvn.nl, 088 524 8920
- **Regio West** (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht)
steunpuntwest@vvn.nl, 088 524 8838
- **Regio Zuid** (Limburg, Noord-Brabant, Zeeland)
steunpuntzuid@vvn.nl, 088 524 8850

MONO: Ongestoord onderweg

In het verkeer heb je je volledige aandacht nodig. Veilig Verkeer Nederland sluit aan bij de MONO-campagne van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Daarnaast bieden wij gerichte gedragsinterventies aan om verkeersdeelnemers te stimuleren zonder afleiding van hun telefoon onderweg te gaan.

Ook ondersteunen wij gemeenten en andere opdrachtgevers bij het inrichten en uitvoeren van hun verkeersveiligheidsbeleid.

Meer weten? Ga naar [vvn.nl/gemeenten/afleiding](https://www.vvn.nl/gemeenten/afleiding).